

ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ
КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ДАЙДЖЕСТ ПРОЄКТУ

Січень-червень 2022 року

«Неймовірні страждання та руйнування, заподіяні Українському народу російською агресією, та варварське насильство над жінками та дітьми, не мають місця в нашому баченні Європи як континенту миру, де дотримуються прав людини, процвітає демократія та панує верховенство права».

Генеральна секретарка Ради Європи Марія Пейчинович-Бурич під час свого візиту до України у травні 2022 року

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

АБРЕВІАТУРИ:

ВС	Верховний суд
ВОДП	Відповідний орган, що здійснює дисциплінарне провадження
ГД	Генеральний директор
ГП	Генеральний прокурор України
ГС	Генеральна Секретарка
ГДІ	Генеральний директорат РЄ з прав людини та верховенства права
ЄКПЛ	Європейська конвенція з прав людини
ЄСПЛ	Європейський суд з прав людини
Мінюст	Міністерство юстиції України
ОГП	Офіс Генерального прокурора
РЄ	Рада Європи
ТЦПУ	Тренінговий центр прокурорів України

ГОЛОВНІ ПОДІЇ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ:

- **22 березня 2022 року** ГП Ірина Венедіктова і ГД Директорату з прав людини та верховенства права РЄ Крістос Джакомопулос зустрілися на польсько-українському кордоні, щоб [обговорити невідкладну допомогу Україні в контексті негативних наслідків війни для прав людини та верховенство права, внаслідок збройної агресії Російської Федерації](#). Зокрема, ГД та ГП обмінялися думками стосовно пріоритетів діяльності та невідкладних заходів співпраці, в тому числі щодо грубих порушень прав людини.
- ГДІ [створив експертно-консультативну групу для підтримки ОГП](#). Ця ініціатива є частиною негайної допомоги для України внаслідок агресії Росії і після перших консультацій між ГС Марією Пейчинович-Бурич і ГП Іриною Венедіктовою.
- Крім того, з українськими органами влади було узгоджено пакет невідкладних заходів щодо ліквідації прямих наслідків агресії Російської Федерації проти України. Серед заходів невідкладної допомоги є надання консультацій ОГП та іншим зацікавленим сторонам системи кримінального правосуддя України у процесі

документування грубих порушень прав людини в контексті триваючої війни. У зв'язку з цим, Проект продовжував надавати підтримку українським органам влади у трьох наступних напрямках:

1. Надання експертних консультацій з правових питань та питань формування політики українським партнерам з точки зору наскрізних європейських стандартів прав людини та міжнародного гуманітарного права;
2. Надання експертних консультацій стратегічного рівня ОГП шляхом залучення високопрофесійних міжнародних консультантів РЄ до складу експертно-консультативної групи для підтримки ОГП;
3. Підтримка професійних та операційних спроможностей ОГП, ТЦПУ, органів досудового розслідування та судів щодо документування та розслідування грубих порушень прав людини під час збройного конфлікту.



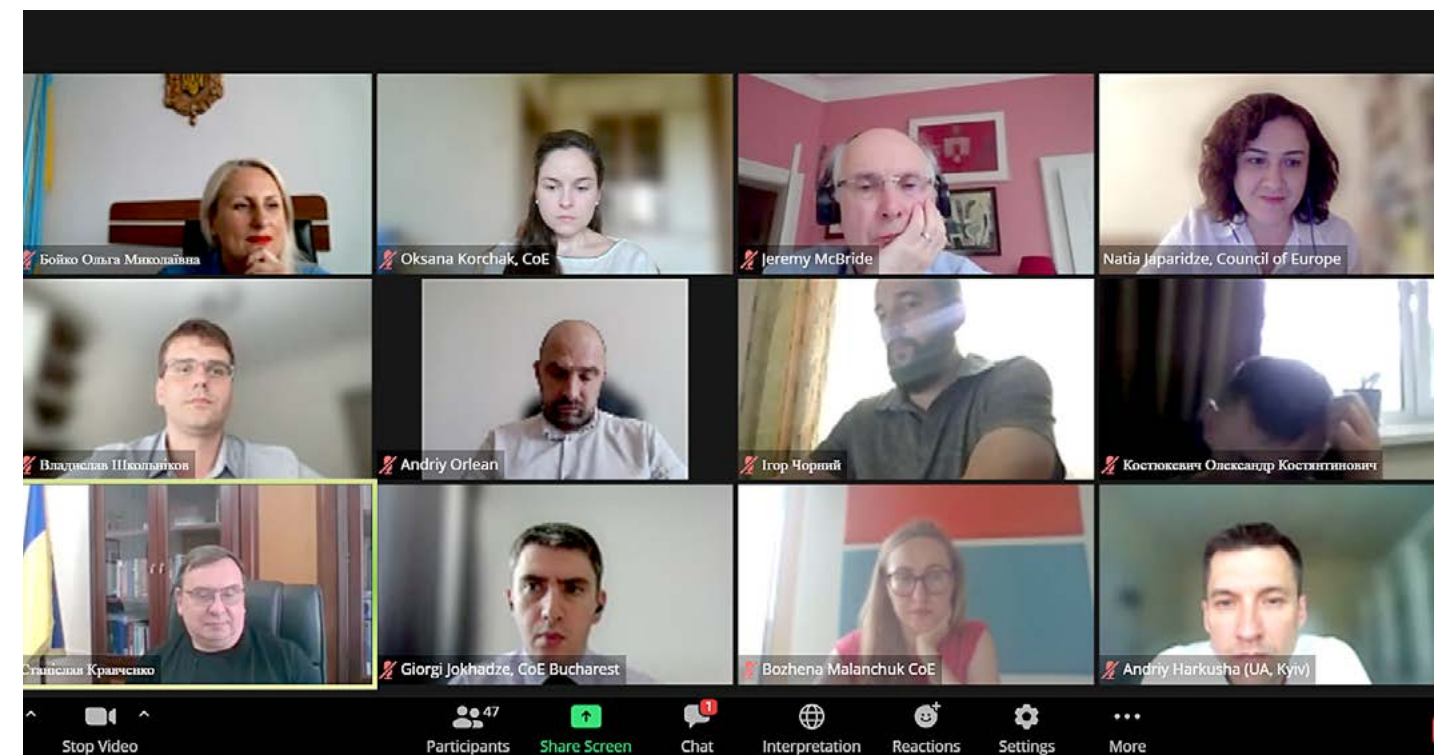
КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ПРАКТИКА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Протягом звітного періоду Проєкт продовжував здійснювати діяльність, спрямовану на підвищення відповідності кримінального процесуального законодавства України та практики його застосування стандартам Ради Європи та найкращим практикам, а також підтримку професійних та операційних спроможностей органів кримінальної юстиції.

З моменту початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, Проєкт також сприяв розробці кримінально-правової документації, законодавства та внутрішньої нормативної бази, що стосуються документування грубих порушень прав людини та тяжких злочинів.

- Для підвищення знань адвокатів, прокурорів, суддів та науковців щодо застосування стандартів статті 5 ЄКПЛ стосовно національного контексту досудового тримання під вартою та домашнього арешту, [Проєкт сприяв проведенню 24-28 січня 2022 року серії дискусій у форматі фокус-груп](#). Учасники цих фокус-груп обговорили проєкт звіту, підготовленого за результатами дослідження невирішених питань практики застосування тримання під вартою та домашнього арешту в кримінальних провадженнях в Україні, організованого Радою Європи;
- Проєкт підвищив рівень обізнаності представників Мінюсту щодо стандартів та найкращих практик здійснення кримінальних проваджень в контексті збройної агресії. У цьому відношенні у квітні 2022 року Проєктом було проведено експертні онлайн консультації та надано Мінюсту [експертний висновок](#) щодо проєкту закону «Про забезпечення кримінальних проваджень та виконання покарань, здійснення яких унеможливлено внаслідок збройної агресії, тимчасової окупації території України»;

- Для покращення знань прокурорів, суддів та працівників правоохоронних органів щодо міжнародної правової бази та стандартів щодо електронних доказів та доказів, отриманих з відкритих джерел, 2 червня 2022 року РЕ у співпраці з ВС, ОГП та ТЦПУ організувала онлайн-круглий стіл щодо [допустимості інформації з відкритих джерел та електронних доказів у межах національних кримінальних проваджень](#) відносно грубих порушень прав людини внаслідок російської агресії проти України;
- З метою покращення розуміння ОГП відповідних європейських стандартів та найкращих практик Проєктом було надано [експертний висновок](#) щодо проєкту закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення діяльності спільних слідчих груп».



РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ

Співпраця продовжилася у сфері реформування прокуратури. Зокрема, задля утвердження інституційної незалежності, операційної ефективності та професіоналізму прокуратури, а також для підвищення рівня обізнаності як прокурорського співтовариства, так і громадськості щодо розвитку реформування прокуратури.

З моменту початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, Проєкт також надавав експертну підтримку ОГП та ключовим суб'єктам кримінальної юстиції у документуванні грубих порушень прав людини. Зокрема, Проєктом було досягнуто наступних результатів:

- Для підвищення рівня обізнаності членів ВОДП щодо європейських стандартів та найкращих практик, 24 січня 2022 року РЕ [провела чергові експертні консультації](#) з ВОДП щодо переглянутих положень про добір та просування по службі прокурорів. Була досягнута домовленість, що додаткові рекомендації будуть включені до трьох переглянутих положень щодо добору та просування по службі прокурорів;
- Для посилення процесуальної автономії прокурорів при виконанні їх функцій та поглиблення їх знань щодо статей 2, 3 та 5 ЄКПЛ, у співпраці з ОГП та ТЦПУ, Проєктом було організовано 7 навчальних сесій щодо процесуальної автономії та ефективного виконання прокурорських функцій у світлі ЄКПЛ для 153 (7 жінок та 146 чоловіків) керівників окружних прокуратур;
- Для забезпечення відповідності європейським стандартам та найкращим практикам покрокової методології розслідування злочинів, пов'язаних із насильницькими зникненнями, смертями та жорстоким поведінням, Проєкт підтримав ОГП у підготовці та



складанні посібника з практики ЄКПЛ із застосування статей 2, 3 та 5 ЄКПЛ щодо насильницьких зникнень у контексті збройного конфлікту;

- З метою покращення знань прокурорів щодо розслідування фактів сексуального насильства в умовах збройного конфлікту, 9 травня 2022 року національна консультантка РЕ провела [вебінар щодо особливостей розслідування фактів сексуального насильства в умовах збройного конфлікту для прокурорів](#). Особливу увагу було приділено питанню доказів та доказування як частини навчальної програми, розробленої та організованої ТЦПУ. У вебінарі взяли участь 196 прокурорів (92 жінок та 104 чоловіків);
- Для підвищення рівня обізнаності прокурорів щодо стандартів ЄКПЛ, пов'язаних з доступом до публічної інформації щодо поточних кримінальних проваджень, Проєкт розробив [інформаційну пам'ятку для ОГП щодо роботи з громадськістю у справах про воєнні злочини у відповідності до статей 6, 8 і 3 ЄКПЛ](#).



ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Проект впроваджується
Радою Європи в рамках
Плану дій для України
на 2018-2022 рр

